

2025-09-02 Nr. NV-2001

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-966(2) TAIS-25-10945(4)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO SUBJEKTŲ, PERKANČIŲ-PARDUODANČIŲ ŽALIĄ PIENĄ IR PREKIAUJANČIŲ PIENO GAMINIAIS, NESĄŽININGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. XII-1907 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-395“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-07-29	<i>Žemės ūkio ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ Nesvarstyta 2025-09-02	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narių T. Sadauskio, V. Juciaus, A. Gedvilo, K. Biliaus, L. Šukytės-Korsakės, D. Petkevičienės, K. Neimanto, D. Varno, T. Domarko, M. Gedvilo, M. Poškaus, P. Dargio, R. Žemaitaičio, A. Skardžiaus, R. Šukio, D. Bradausko, R. Puchovič, S. Bucevičiaus, B. Ropės, V. Ažuolo, D. Gaižausko, A. Norkienės, L. Girskienės, T. Prajaros, M. Skamarako, V. Turauskaitės, K. Mažeikos inicijuotu Ūkio subjektų, perkančių-parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo Nr. XII-1907 (toliau – *Pieno įstatymas*) pakeitimo įstatymo projektu Nr. XVP-395, atliepiant Konstitucinio Teismo nutarimą, siūloma nustatyti reglamentavimą, kuriuo siekiama užtikrinti pieno sektoriaus teisinio reguliavimo nuoseklumą, apibrėžtumą, tačiau nėra numatyta atlikti teisinio reguliavimo esmę keičiančių pakeitimų, reglamentuoti iki tol nereglementuotų santykių, nenumatyta įtvirtinti naujų konkurencijos ribojimų.

Esmė. 2015 m. buvo priimtas Pieno įstatymas, siekiant nustatyti griežtesnį pieno rinkos reguliavimo mechanizmą, įtvirtinant žalio pieno pardavėjų ir pirkėjų nesąžiningų veiksmų perkant ir parduodant žalią pieną draudimą. Nurodoma, kad Konstituciniam Teismui išnagrinėjus konstitucinės justicijos bylą Nr. 11/2016 ir 2020-02-06 priėmus nutarimą Nr. KT22-N1/2020, pagal kurį Pieno įstatymas pripažintas pagal priėmimo tvarką *prieštaraujančiu* Konstitucijos 5 str. 2, 3 dalims, konstituciniams teisinės valstybės, atsakingo valdymo principams, neliko taikytino pagrindinio (pirminio) įstatymo, reglamentuojančio ūkio subjektų, perkančių-parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimą, ir liko galioti tik pirminį įstatymą vėliau keitę ir papildę įstatymai, kuriais buvo pakeistos ir papildytos atitinkamos Pieno įstatymo nuostatos. Pažymima, kad toks Pieno įstatymo pakeitimo įstatymais nustatytas teisinis reguliavimas lėmė teisinio reguliavimo spragas, neapibrėžtumą, vidinės darnos nebuvimą ir neveiksmumą. Esant dabartiniam neišsamiam ir nenuosekliam teisiniui reguliavimui, *Žemės ūkio agentūra* prie ŽŪM, kuri yra atsakinga už Pieno įstatymo įgyvendinimo priežiūrą, neturi pakankamai įgaliojimų visavertei Pieno įstatymo priežiūrai užtikrinti – Agentūrai nebelikus įgaliojimų taikyti sankcijų už Pieno įstatymo pažeidimus, prioritetą teikiamas tik nesąžiningų veiksmų prevencijai.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

ŽŪM atkreipia dėmesį, kad Vyriausybė 2025-01-22 nutarime Nr. 24 siūlė Seimui nesvarstyti Ūkio subjektų, perkančių ir parduodančių žalią pieną, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2758, nurodydama, kad bus vykdomas konsultavimasis su visuomene teisinio reguliavimo pasiūlymams pieno sektoriuje parengti ir iki *viešųjų konsultacijų* (šiuo metu vykdomos ir vyks iki spalio 3 d. Atsižvelgus į konsultavimosi rezultatus ir įvertinus ES teisinį reguliavimą, bus pateikti pasiūlymai dėl Pieno įstatymo tobulinimo ir apsvarstyti žemės ūkio ministro įsakymu sudarytoje darbo grupėje. Numatyta, kad naujas įstatymo projektas bus pateiktas Seimui 2027 m. I pusm.) atlikimo nėra tikslinga priimti naujų teisės aktų. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu Nr. XVP-395 nenumatoma nustatyti naujų teisinio reguliavimo nuostatų, o siekiama išspręsti teisinio vakuumo problemą ir užtikrinti, kad iki bus priimtas naujas įstatymas, reguliuojantis teisinius santykius perkant ir parduodant žalią pieną, būtų galima vadovautis Pieno įstatymu *visa apimtimi*, pažymimas tikslingumas priimti pastarąjį Įstatymo projektą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Nutarimo projektu siūloma **iš esmės pritarti** Įstatymo projektui Nr. XVP-395, tačiau siūlyti Seimui jį **tobulinti** pagal techninio, tikslinamojo pobūdžio pastabas ir pasiūlymus, kurie yra susiję su:

- keičiamo įstatymo nuostatų suderinimu su Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, kiek tai susiję įstatymo priežiūrą vykdančių institucijų – Žemės ūkio agentūros bei Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos – veikla;
- siūlymais tikslinti keičiamo įstatymo naudojamas apibrėžtis, struktūrinės dalis, įskaitant keičiamo įstatymo pavadinimą, straipsnių pavadinimus ir kitas nuostatas, siekiant keičiamo įstatymo nuostatų nuoseklumo ir didesnio teisinio aiškumo;
- siūlymais reglamentuoti atsakomybę (numatyti taikomas poveikio priemones) žalio pieno pirkėjams (perdirbėjams) už keičiamo įstatymo tam tikrų reikalavimų pažeidimus bei patikslinti numatytų taikytinų poveikio priemonių taikymo pagrindus;
- siūlymais numatyti teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatomis, vietoj numatytos įstatymo įgyvendinimo ir pasiektų rezultatų įvertinimo pažymos pateikimo. Numatoma, kad ŽŪM iki 2029-03-01 atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą įvertinant, kaip teisinis reguliavimas paveikė pieno pardavėjų padėtį pieno rinkoje ir Lietuvos pieno sektoriaus konkurencingumą: turi būti įvertinti pieno pirkimo kainos pokyčiai, taikomų priedų ir priemokų rūšių ir dydžių pokyčiai, ūkio subjektų skaičiaus pokyčiai, nupirkto bei eksportuoto ir importuoto pieno kiekio pokyčiai.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Nutarimo projektas patikslintas pagal Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus. Suderinta be pastabų su Konkurencijos taryba, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio agentūra.
- Derinimo pažymoje argumentuotai atsakyta į neatsižvelgtas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos pienininkų asociacijos „Pieno centras“, Lietuvos žemės ūkio tarybos teiktas pastabas, t. y.:
  - EIMIN pastaba yra susijusi su įstatymo projekto punktu, kuriuo numatomas reikalavimas pirkti žalią pieną iš LR registruoto pieno pardavėjo, parduodančio savo pagamintą pieną, kurio sudėtis ir kokybė yra įvertinta *valstybės valdomoje akredituotoje laboratorijoje*, ir dėl to atsirandančio galimo diskriminavimo kitų ūkio subjektų atžvilgiu, kurie norėtų ir galėtų teikti tokias paslaugas rinkoje. Manytų, kad toks siūlymas turėtų būti suderintas su Konstitucijos nuostata dėl ūkinės veiklos laisvės užtikrinimo bei Konkurencijos įstatymo nuostata, numatančia pareigą viešojo administravimo subjektams užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę;
  - socialinių partnerių pastabos yra susijusios su naujų reguliacinių nuostatų įtraukimu, poveikio konkurencijai vertinimo atlikimo poreikiu ir tikslingumu nesvarstyti Įstatymo projekto, kadangi ŽŪM yra numąčiusi vykdyti konsultavimąsi su visuomene.
- Pakartotinai pateiktas nutarimo projektas, kuris patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės teiktas pastabas.
- 2025-09-02 tarpinstituciniame pasitarime nutarimo projektui pritarta be pastabų.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vadovaujantis tarpinstituciniame pasitarime priimtu sprendimu, siūlome nutarimo projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas